

Statens vegvesen
Askedalen 4
6863 Leikanger

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø for etablering av liggekai/reservekai ved Fodnes fergekai i Lærdal kommune for Statens Vegvesen

Statsforvalteren gir Statens Vegvesen tillatelse til anleggsarbeider i sjø ved Fodnes fergekai i Lærdal kommune, Vestland Fylke. Tiltaket omfatter mudring i sjø av ca. 2 000 m³ faste masser, med et utdypingsområde på ca. 1 000 m². Fundamentering av kaikonstruksjonen vil foregå ved boring av stålrørspeler i om lag 50 punkter. Formålet med tiltaket er å etablere en liggekai/reservekai for å opprettholde kravene for reserveferge samt utbedre fergeleiet ved Fodnes.

Oppstart av prosjektet er oktober 2025 og antatt ferdigstillelse i mars 2026.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Vilkår for tillatelsen er gitt i vedlegg som følger tillatelsen.

Vi viser til søknad fra Statens Vegvesen mottatt 3. april 2025, samt andre opplysninger som kom fram under behandling av søknaden. [Denne versjonen er en korrigering av tillatelsen datert 28. juli 2025, da vi hadde glemt vilkår for håndtering av boreslam fra pelearbeidene.](#)

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven § 11

Statsforvalteren gir Statens Vegvesen tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø for å etablere en liggekai/reservekai ved Fodnes fergekai i Lærdal kommune. Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen om tillatelsen som skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre. Tillatelsens vilkår er vedlagt dette brevet.

Statsforvalteren har regulert de forholdene som er vurdert til å ha de mest alvorlige miljømessige konsekvensene.

I tillegg til de kravene som følger tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten, viser vi til hjemmeside til Miljødirektoratet www.miljodirektoratet.no.

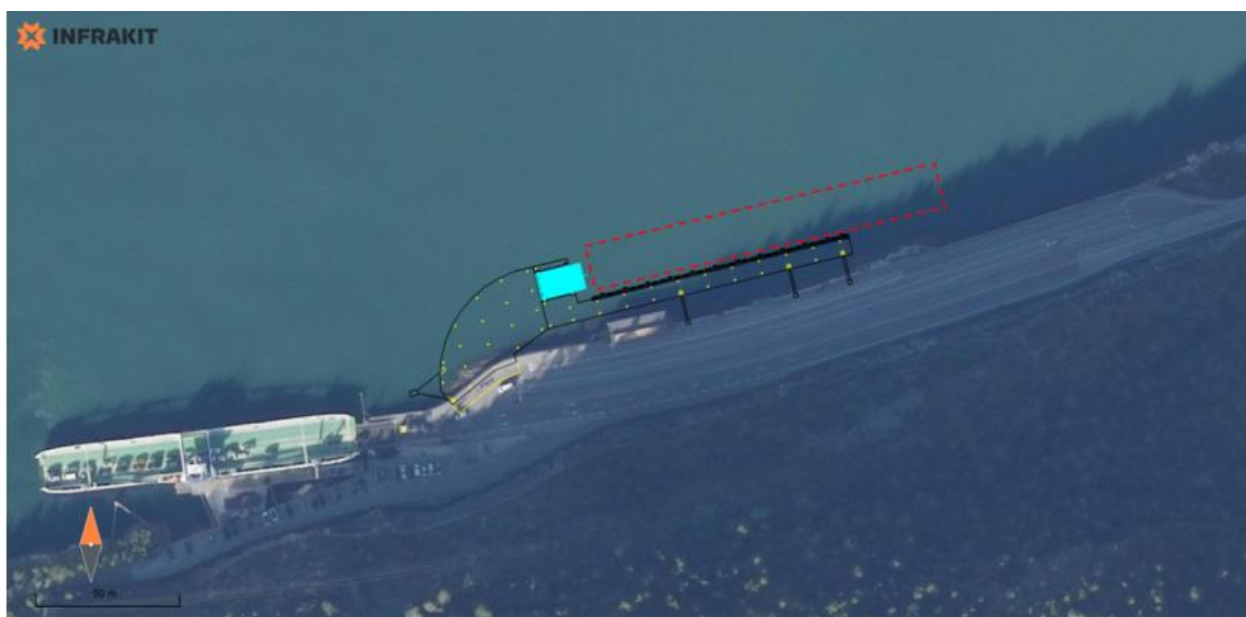
Vedtak om gebyr

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelsen og kontroll etter forurensningsloven, basert på ressursbruken i saken, jf. forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-4.

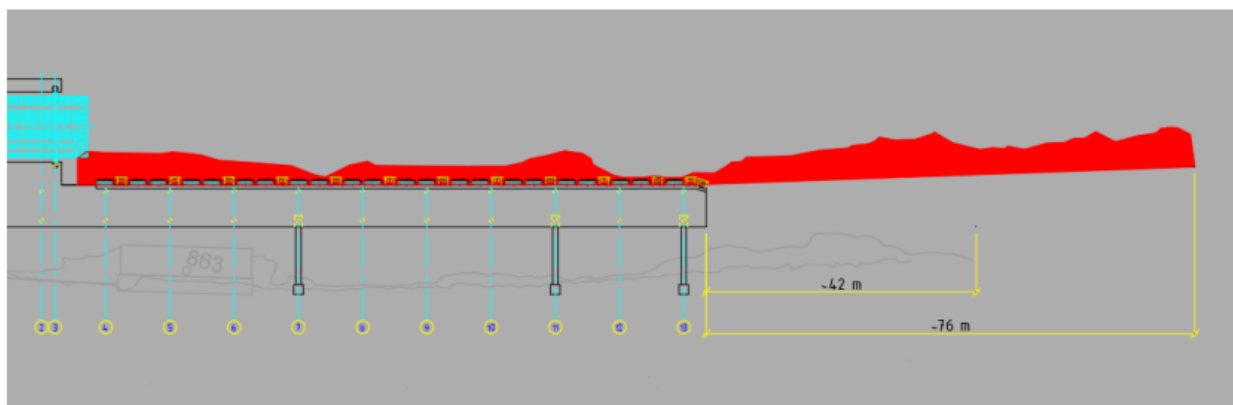
På bakgrunn av Statsforvalterens ressursbruk i saken vedtar vi gebyr etter sats 6 på 45 600. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se kapittel 39 i forurensningsforskriften for mer informasjon om saksbehandlingsgebyret.

Om tiltaket

Statens vegvesen søker om tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø knyttet til etablering av liggekai/reservekai ved Fodnes fergekai i Lærdal kommune. For å realisere tiltaket, vil det være behov for mudring for å øke seilingsdybde, boring for nedsetting av stålrørspeler og forflytting av masser ved havbunnen. Det omsøkes derfor tillatelse etter forurensningsloven for disse tiltak (Figur 1 og Figur 2).

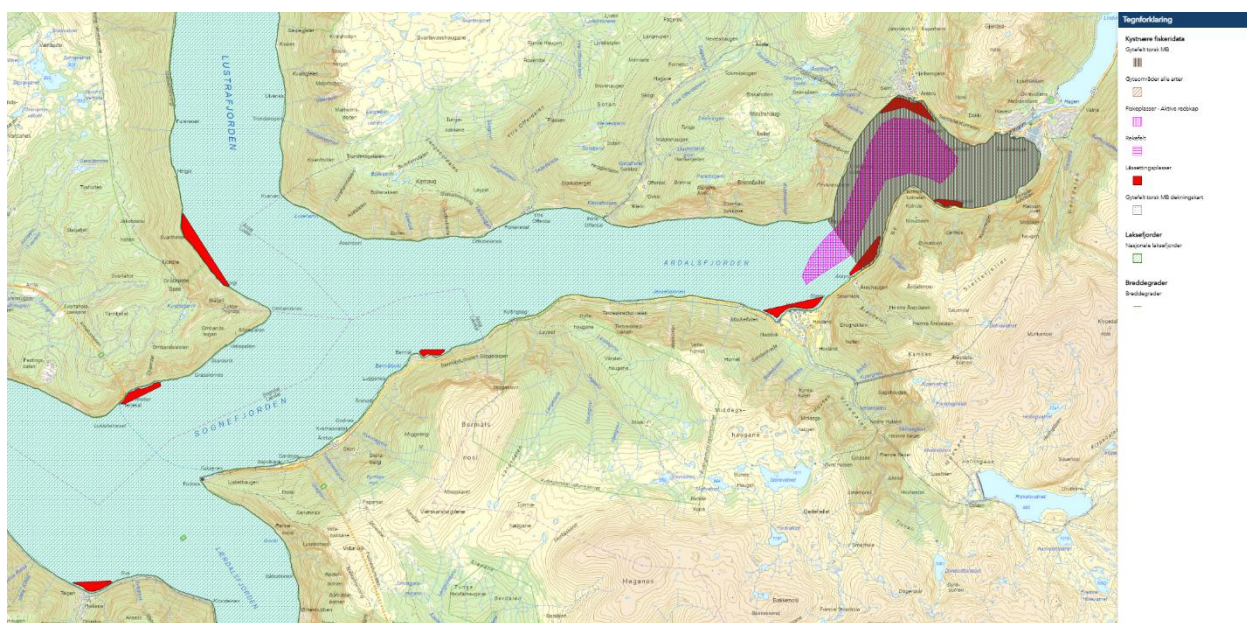

Figur 1: Illustrasjon av plassering av stålrørspeler og mudringsområde.

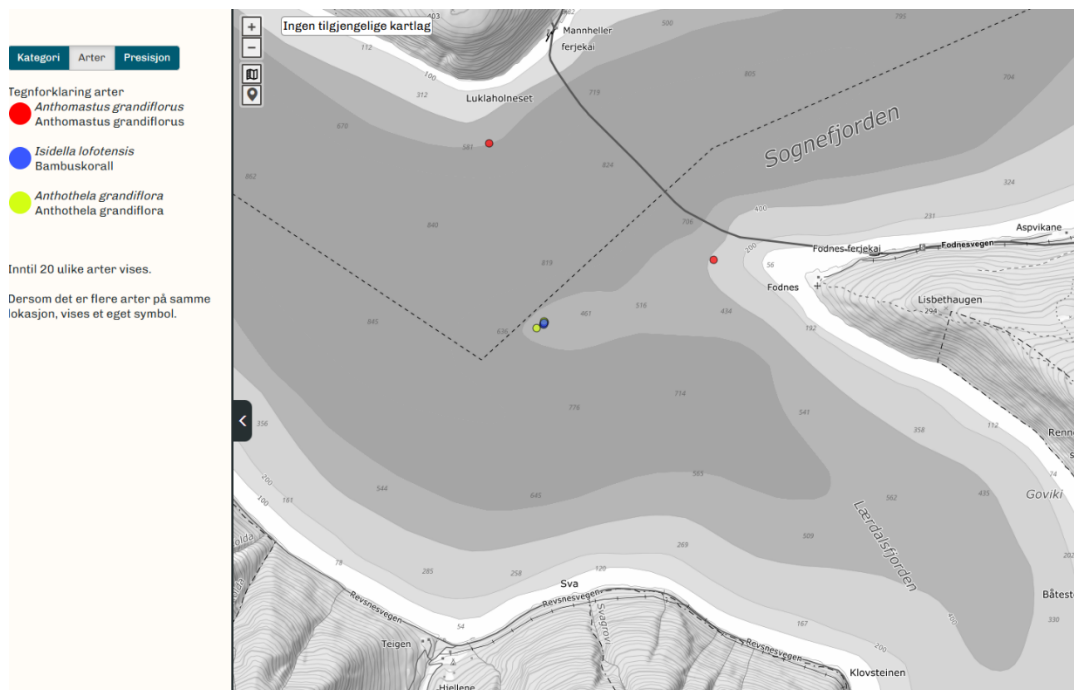
Figur 2: Illustrasjon av mudringsområde og peler.

Dybden i tiltaksområdet er ca. - 5,5 m og det planlegges mudring ned til kote -7,5 m (sjøkartnull). Bunnsubstratet består av fast berg og fjell i dagen, samt noen områder med sprengsteinsfylling. Mudringen vil derfor hovedsakelig foregå ved hjelp av sprenging. Utdypingsområdet er estimert til ca. 1 000 m² og krever mudring av ca. 2 000 m³ faste masser. Fundamentering av kaikonstruksjonen vil foregå ved boring av stålrørspeler i om lag 50 punkter. Grunnet stor skråningsvinkel vil det være utfordrende å grave sprengsteinmassene opp på land, dermed planlegges det lokal forflytning av massene til fordel for oppgraving. Dette innebærer at mudrede masser forflyttes på havbunnen til omkringliggende dypere områder.

Figur 3: Kartutsnitt over fiskeriinteresser med nærhet til tiltaksområdet (Kystinfo).

Figur 4: Registrerte koraller i nærheten av tiltaksområdet. Kilde: Konsekvensutredning; marint verneområde Sognefjorden, Akvaplan-niva AS Rapport: 2025 65294.01

Figur 5: Hummerfredningsområder i nærheten av tiltaksområdet. Kilde: Kystinfo.

Tiltaksområdet ligger i Sognefjorden og vannforekomsten har id. 0280020100-1-C. Området er registrert med moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Det er ikke registrert noen viktige naturtyper eller naturvernområder med nærhet til tiltaket, med unntak av et hummerfredningsområde >2 km nord for tiltaksområdet og rødlistede koraller, de nærmeste ca. 1 100 meter vest for tiltaksområdet på 400 meters dyp, jf. figur 4 og 5.

Av rødlistede arter er det registrert observasjoner av fugler (hettemåke, gråmåke, fiskemåke og teist; ingen observert hekkende). Ved filming på sjøbunnen ble det ikke observert rødlistede arter eller naturtyper. Sognefjorden er registrert som en nasjonal laksefjord og det finnes flere lakseførende og anadrom strekninger øst for tiltaksområdet (Figur 3). Det er også registrert gytefelt for kysttorsk øst for tiltaksområdet. Sundet hvor tiltaket er lokalisert er derfor en mulig vandrevei for gytende laks og til dels kysttorsk. Det er ikke registrert forurensning grunn i tiltaksområdet.

Partikkelspredning som følge av mudring i dette tiltaket ansees å være svært begrenset og det vil derfor ikke gjøres tiltak. Ved boring vil det dannes boreslam som også kan bidra med økning i turbiditet. Her vil det gjøres tiltak ved at slamvannet suges opp på land og renses i stedet for å slippes direkte ut til de frie vannmassene.

Ved sprenging og boring vil naturmiljøet påvirkes negativt i forbindelse med støy og skadelige vibrasjoner. For å hensynta naturverdier i størst mulig grad, samt fullføre anlegg ved én mobilisering, vil anleggsperioden for sprengningsarbeid derfor begrenses til vinter/vår (oktober-april). For å redusere skadelige vibrasjoner på organismer i direkte nærhet til sprengingsområdet vil tiltaket foregå ved sekvensiell sprenging og med varselssalver i forkant av sprenging.

Høringsuttalelser

Statsforvalteren sendte søknaden til Bergens Sjøfartsmuseum, Fiskeridirektoratet, Lærdal kommune, Sør-Norges Fiskarlag og Mattilsynet 8. april 2025 med høringsfrist 12. mai 2025. Søknaden ble også annonsert på hjemmesiden til Statsforvalteren.

Vi mottok uttale fra Lærdal kommune, Fiskeridirektoratet og Bergens Sjøfartsmuseum. Statens Vegvesen har kommentert uttalene 16. mai 2025. Kommentarene er skrevet med blå skrift under hver uttale.

Lærdal kommune (2. mai 2025)

Gjengivelse av kommunens uttale:

"Statens vegvesen var i kontakt med Lærdal kommune ved oppstart av prosjektet og fekk då tilbagemelding om at det ikkje vert sett krav frå Lærdal kommune om at det vert utarbeida reguleringsplan for tiltaket med ny ligge/reservekai på Fodnes.

Statens vegvesen har fått krav om å senda inn søknadar på følgjande:

1. Dispensasjon frå byggjeforbodsbelte langs sjø
2. Dispensasjon frå føremålet «Bruk og vern langs sjø og vassdrag»
3. Byggjeløyve for tiltaket

Grunnlaget frå Statens vegvesen viser at det er vert vist aktsemd i anleggsfasen og at avbøtande tiltak vert gjennomført.»

Fiskeridirektoratet (24. april 2025)

Gjengivelse av direktoratets uttale:

" Fiskeri- og akvakulturinteresser i området

I vårt kartverktøyet Yggdrasil har vi samla kartlag som viser viktige registreringar knyta til fiskeri- og akvakulturinteresser. I området denne saka gjeld, er det registrert ein låssettingsplass og eit verneområde for hummar på andre sida av fjorden. Låssettingsplassen er ein naud plass/ korttid plass som brukast til brisling, og er av høg verdi.

Lenger inne i fjorden er der gytefelt for torsk, rekefelt og fiskeområde for fiske med passive reiskap etter sjøkreps. Der er også fleire verneområde for hummar og låssettingsplassar. Fjorden er ein laksefjord.

Våre vurderingar

I søknaden til Statens vegvesen (søknaden) står det at det ikkje er registrert forureina grunn i tiltaksområdet. Vidare vurderast det at tiltaket ikkje vil påverke den kjemiske eller økologiske tilstanden til vassførekomsten.

Mudring av havbotnen ved sprenging og graving vil fjerne ikkje-mobile artar og habitat. Desse vil i følge søknaden raskt kunne reetablerast. Der er ikkje registrert viktige naturtypar eller artar i mudringsområdet. Mudring kan også føre til auka partikkelmengde i vassmassane. Dette vil hovudsakleg kome frå finstoff i sprengstein og mengda vil derfor vere avgrensa og kortvarig. Det vil derfor ikkje gjerast tiltak i samband med partikkelspreiing frå mudring.

Ved boring vil det dannast boreslam som kan bidra med auking i turbiditet. Slamvatnet vil sugast opp på land og reinsast i staden for å sleppe det direkte ut i vassmassane.

Sprenging fører til støy og skadelege vibrasjonar. Vegvesenet vil avgrense sprengingsarbeidet til vinter/vår (oktober-april) for å ta omsyn til naturverdiane i størst mogeleg grad. Slutten av anleggsperioden vil då inngå i omsynsperioden for kysttorsk. I søknaden står det at denne perioden vurderast som den minst sensitive naturverdien då kysttorsken er meir stasjonær, og mengda vandring gjennom sundet forbi planområdet, vil vere avgrensa. Det vil også nyttast sekvensiell sprenging og varselsalver. Dette vil redusere skadelege vibrasjonar og skremme unna mobile artar. **Vi tenker då at om der er vokse torskar i nærleiken vil desse rømme unna planområdet slik at sjansen for at fisk vert skada blir redusert. I og med at gytefelta for kysttorsk er så langt unna tiltaksområdet ser vi det ikkje som sannsynleg at kysttorsk som er i gytefelta vert vesentleg påverka av sprenging i planområdet.**

For å hindre skader på fisk i merdar i låssettingsplassen vil ein forsøke å opprette kontakt med relevante interesser i forkant av anleggsstart. **Det må takast kontakt med fiskarar som nyttar låssettingsplassen. Vi vil råde til å ta kontakt med Sør-Norges Fiskarlag for å få kontaktinformasjon.**

Konklusjon

Vi ser av søknaden at Statens vegvesen har gjort eit grundig arbeid med å vurdere tiltaket sin påverknad på artar og habitat i fjorden. Dette tykkjer vi er positivt.

Det må takast kontakt med fiskarar som brukar låssettingsplassen på andre sida av fjorden før ein byrjar arbeidet.»

Statens Vegvesens kommentar

«Me tek ut uttalane til orientering, og vil kontakte fiskarar som nyttar låssettingsplassen.»

Bergens Sjøfartsmuseum (30. april 2025)

Gjengivelse av museets uttale:

«Museet kjenn ikkje til kulturminne ved Fodnes i Lærdal kommune som kan bli direkte råka av det omsøkte tiltaket.

Museet har derfor ingen merknader til det planlagde arealinngrepet.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Me gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.»

Rettslig grunnlag for tillatelsen

Forurensningsloven

Hovedregelen i forurensningsloven er at forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er lovlig uten tillatelse når forurensningen fra anleggsarbeidet er "vanlig", jf. forurensningsloven § 8, første ledd nr. 3. Mudring og dumping som utføres fra skip/lekter krever uansett tillatelse etter forurensningsforskriften § 22. Statsforvalteren har vurdert at forurensningspotensialet med anleggsarbeidene i sjø medfører fare for forurensning som ikke er normal/vanlig etter art og omfang og dermed kreves det tillatelse etter lovens § 11, jf. forurensningsforskriftens § 22-6.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for forurensning fra anleggsvirksomhet, jf. rundskriv¹ T-3/12.

Når Statsforvalteren vurderer om det skal gis tillatelse til forurensende virksomhet, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på forurensningsulempene ved tiltaket sammen med fordeler og ulemper tiltaket ellers vil kunne før til jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. Statsforvalteren legger til grunne anbefalinger i Miljødirektoratets veileder M-350/2015² i vår vurdering av saken.

---

¹ "Statsforvalterens myndighet etter forurensningsloven, oreigningslova og produktkontrollloven." Rundskriv T-3/12 sist endret 11. desember 2019.

² Håndtering av sedimenter. M-350. Oppdatert mai 2018.

Naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, "føre-var-prinsippet", samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Vannforskriften

Søknader om tillatelser til tiltak i sjø og vassdrag skal også vurderes etter vannforskriften. Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndigheten skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i § 9 eller § 10.

Nasjonal laksefjord

Når det blir gjort vedtak eller gjennomført tiltak som kan påvirke laksens levevilkår, skal de særskilte hensynene som følger av Stortingets vedtak om nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder legges til grunn. I disse områdene skal laksen sikres en spesiell beskyttelse mot skadelige inngrep, jf. lakse- og innlandsfiskekloven § 7 a. Dette innebærer å gi en spesiell beskyttelse mot skadelige inngrep og aktiviteter i vassdragene, samt beskyttelse mot oppdrettsvirksomhet, forurensning og inngrep ved munningene i de nærliggende fjord- og kystområdene.

Avgrensing mot plan og bygningsloven

Statsforvalteren kan ikke gi tillatelse etter forurensningsloven dersom dette er i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd.

Lærdal kommune har i sin uttale beskrevet behandling etter plan- og bygningsloven. Vi setter som vilkår at tillatelsen ikke kan tas i bruk før saken er endelig avklart etter plan- og bygningsloven.

Vår vurdering av søknaden

Statsforvalteren vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriftens § 36-2 sine krav til innhold i søknaden om tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalteren vurderer at fare for forurensning og negativ påvirkning fra anleggsarbeidene blir redusert til et akseptabelt nivå med de avbøtende tiltak som er foreslått i søknaden datert 3. april 2025.

Begrunnelse for valgte vilkår og krav

Undervasssprenging medfører impulsstøy med høy energi som kan gi fysiske skader og stressreaksjoner hos fisk og skaldyr. Sprenging kan bl.a. utløse fluktrespons hos fisk på opptil flere kilometer avstand.

Vi legger vekt på uttale fra Fiskeridirektoratet som sier at fare for forurensning og negativ påvirkning blir redusert til akseptabelt nivå ved å utføre de omsøkte avbøtende tiltakene som er:

- å avgrense anleggsperioden for sprengningsarbeid til vinter/vår (oktober-april).
- benytte sekvensiell sprenging og mindre ladninger samt varselssalver i forkant av sprenging, slik at mobile arter vil kunne bevege seg ut av skadelig radius før sprenging.
- avstanden til låssettingsplassen er relativt stor (2,5 km nord), men negativ påvirkning kan likevel forekomme dersom det er fisk i innhengningen. Det vil derfor forsøkes opprettet kontakt med relevante interessenter i forkant av anleggsstart.

Da massene som skal mudres/sprenges er fast fjell og stein fra eksisterende utfylling så de er således ikke forurensset. Statsforvalteren har ingen merknader til at sprengsteinen deponeres på dypere vann live ved sprengningsstedet.

Boring av peler medfører at slamvann (borekaks) kommer opp til overflaten og kan medføre partikkelforurensning dersom borekakset slippes ut i sjøen. Prosjektet legger opp til at slamvannet suges opp på land og renses i stedet for å slippes direkte ut til de frie vannmassene. Vi vurderer derfor at det ikke er risiko for negativ påvirkning av omkringliggende koraller.

Vurderinger etter naturmangfoldloven, vannforskriften og nasjonal laksefjord

Avstand til nærmeste anadrome vassdrag (Lærdalselva) er 8,5 km. Sprenging skal skje utenfor laks og sjørørrets gytevandring fra mai til august. Sprengingsdelen av tiltaket er begrenset i omfang, ca. 2 000 m³ sprengstein, 15 – 25 salver.

Vi vurderer at Sognefjordens status som nasjonal laksefjord og Lærdalselvas bestander av anadrom laks og sjørørret ikke utsettes for uakseptabel risiko for negativ påvirkning som følge av anleggsarbeidene.

Krav til kunnskapsgrunnlaget er etter vår vurdering oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 8. Siden vi vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilfredsstillende, vil ikke føre-var-prinsippet (NML § 9) komme til bruk.

Vi har tatt hensyn til økosystemet og den samlede belastningen (NML § 10) gjennom vurderinger som ligger til grunn for kravene som er satt i vilkårene i tillatelsen. NML § 11 påpeker at det er tiltakshaver som skal bære kostnadene til avbøtende tiltak.

Miljømålet i vannforskriften er at alle vannforekomster skal oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. En forverring av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det er mulighet til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12.

I denne saken legger Statsforvalteren til grunn at tiltaket vil gi en midlertidig påvirkning og at tilstanden i resipienten vil bli gjenopprettet når arbeidet stanser. Vi ser det derfor ikke som sannsynlig at tiltaket vil kunne føre til at miljømålene ikke nås, eller at tilstanden til vannforekomsten blir forverret. Kravene i vannforskriften er derfor ikke til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Konklusjon

Statsforvalteren har behandlet søknaden, og vurdert de forurensningsmessige ulempene opp mot de samfunnsmessige fordelene. Under forutsetning om at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen, vurderer vi at fare for forurensning og negativ påvirkning blir redusert til et akseptabelt nivå. Statsforvalteren gir derfor tillatelse etter forurensningsloven § 11. Statsforvalteren tar likevel forbehold om at det kan bli krevd ytterligere tiltak dersom det skulle vise seg å være nødvendig.

Endring og omgjøring

Vi vil påpeke at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte grensene, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt som mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Virksomheten er pliktig til å unngå unødvendig forurensning, jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Statsforvalteren med hjemmel i forurensningsloven § 18 endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. En endringssøknad må derfor sendes i god tid før en eventuell endring kan gjennomføres.

At vi har gitt tillatelse til forurensning fritar ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forurensning har ført til, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter er og straffbart.

Rett til å klage

Partene involvert i saken og andre med særlig interesse kan klage innen tre uker fra virksomheten har mottatt dette brevet, jf. forvaltningsloven § 28. I en eventuell klage skal det gå klart fram hva klagen gjelder, og hvilke endringer en ønsker. Klager bør være begrunnet og skal sendes til Statsforvalteren i Vestland. Klageinstans er Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter oppfordring, eller på eget initiativ, avgjøre at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. En slik avgjørelse kan det ikke klages på.

De kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage skal være begrunnet, og den må sendes til Statsforvalteren i Vestland innen tre uker. Virksomheten må betale det fastsette gebyret. Dersom Miljødirektoratet godtar klagen, vil overskuddsbeløpet bli refundert.

Med helsing

Magne Nesse
senioringeniør

Ingrid Leirvik Olsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelsens vilkår

Kopi til:

Fiskeridirektoratet

Lærdal kommune

Mattilsynet

Bergens Sjøfartsmuseum

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø ved Fodnes fergekai, i Lærdal kommune for Statens Vegvesen

Tillatelsen er gitt i samsvar med forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger som kom fram i søknad datert 3. april 2025 og opplysninger som kom fram under saksbehandlingen. [Ny versjon av vilkårene oversendt 29. juli 2025, pga en forglemmelse. Endring er skrevet med blå skrift.](#)

Dersom tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen to år etter at tillatelsen er tredd i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Bedrift	Statens vegvesen
Postadresse	Askedalen 4, 6863 Leikanger
Kommune og fylke	Sogndal, Vestland
Organisasjonsnummer/ eid av	971 032 081

Statsforvalteren sine referanser

Løyvenummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2025.0613.T	4642.0032.01	2025/4225

Tillatelse gitt første gang: 28. juli 2025	Endringsnummer: 1	Tillatelsen sist endra: 29. juli 2025
Magne Nesse senioringeniør	Ingrid Leirvik Olsen rådgiver	

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringsdato	Vilkår og omtale av endringer
1	29. juli 2025	Vilkår 4.4 og 7.1 er nye og omhandler rensing av boreslam fra pelingen

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen gir vilkår for å redusere forurensning fra anleggsarbeider ved etablering av liggekai/reservekai ved Fodnes fergekai i Lærdal kommune.

Tiltaket omfatter sprenging av sjøbunn for å øke seilingsdybde (ca. 2 000 m³), boring for nedsetting av stålrørspeler (ca. 50 peler) og forflytting av sprengsteinsmassene på sjøbunnen.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeid senest en uke før anleggsarbeidet starter. Det kan varsles med en e-post til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så lang som mulig

All forurensning fra virksomheten er isolert sett uønsket. Virksomheten plikter å redusere utslippene sine så langt det er mulig uten rimelige kostnader. Pliktene omfatter også utslipp av komponenter som det ikke er satt uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i denne tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning skal virksomheten så langt som mulig uten urimelige kostnader sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med punkt 3.3

2.4 Miljøriskovurdering av anleggsarbeidet

Tillatelsens vilkår er basert på de miljøriskovurderingene som er utført i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven og de forslag til de avbøtende tiltakene som er søkt om for å redusere fare for forurensning til et akseptabelt nivå.

Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. Ved endret forhold skal miljøriskovurderingene oppdateres. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighet- og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert plan over risikoreduserende tiltak, og sikre at tiltak herifra blir innarbeidet og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i denne tillatelsen blir stetta. Tiltakshaver plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Tiltakshaver plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Selv om tillatelsen er gitt, plikter den som forårsaker forurensning eller annen type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelige erstatningsregler.

2.7 Kulturminne i sjø

Bergens sjøfartsmuseum gjør oppmerksom på at tiltakshaver plikter å gi melding til museet (marinarkeologi@museumvest.no) dersom en under arbeid i sjøområdene finner skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminner. Dersom kulturminner på sjøbunnen kan bli påvirket av tiltaket, må arbeidet under vann straks stoppes. Arbeidet må i så fall ikke starte opp igjen før museet har undersøkt og eventuelt frigitt området. Eventuelle brudd på disse vilkårene vil være i strid med bestemmelsene i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.

2.8 Saksbehandling etter annen lovgivning

Denne tillatelsen kan ikke tas i bruk før saken er endelig avklart etter plan- og bygningsloven.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollforskriften skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver stetter kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontroll oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

Tiltakshaver plikter å alltid å oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver sette i verk miljørisikoreduserende tiltak.

---

¹ Systematisk helse -, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften)

3.1.1 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndtering skal dokumenteres skriftlig.

3.1.2 Krav til kompetanse

Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kunnskap om renseanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Alle som håndterer farlig avfall i forbindelse med prosjektet, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles på telefonnummer 110 i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

4 Vilkår for utføring av tiltak i sjø

4.1 Generelt

Tiltakene i sjø skal utføres på en måte som minimerer spredning av partikler og tilslamming av vannmassene. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak gjennomføres.

4.2 Utførelse av undervannssprengning

Sprengingen skal utføres i samsvar med søknad datert 3. april 2025, med følgende tiltak:

- Benytte sekvensiell sprenging og mindre ladninger, samt varselssalver i forkant av sprenging, slik at mobile arter vil kunne bevege seg ut av skadelig radius før sprenging.

---

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269.

- Utsprengte masser kan forflyttes til omkringliggende dypere områder slik som beskrevet i søknaden.

4.3 Tidsavgrensninger

Sprengningsarbeidet skal utføres i perioden oktober-april. Restriksjonen gjelder ikke peling.

4.4 Rensing boreslam

Boreslam fra peling skal renses for partikler før vannet slippes tilbake i resipienten. Metode for denne avvanningen skal oversendes Statsforvalteren før anleggsarbeidene starter opp.

4.5 Aktsomhet overfor fremmede organismer

Den fremmede arten havnespy/japansk sjøpung (*Didemnum vexillum*) er allerede etablert flere steder i landet. Dette er en fremmed og uønsket art som formerer seg raskt og fører til store problem for marine miljø og næringer. Arten vokser bl.a. på skrog, fortøyninger, brygger og annet som finnes i sjøen. Vestland fylke har gjennom de siste årene registrert en økning i observasjoner av havnespy. Havnespy er påvist ved kaier i Haugesund, Askøy, Bergen og flere steder i Sogn. Arten blir spredd via skipsfart, særlig i de største havnene som har besøk av utenlandske skip. Arten kan og bli spredd til mindre havner via småbåter eller festet til tauverk og andre flyteobjekt i sjøen.

Statsforvalteren minner om aktsomhetsplikten i henhold til forskrift om fremmede organismer § 18. Der står det at den som setter i verk tiltak som kan føre til utilsiktet spredning av fremmede organismer³ i miljøet, skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Tiltakshaver skal ha kunnskap om risikoen aktiviteten inneholder, kunnskap til å treffe forebyggende tiltak og kunnskap til å raskt oppdage utilsiktet spredning av fremmede organismer. Mistanke om funn av havnespy [må meldes inn](#) og verifiseres av marinbiologisk kompetanse. Dersom havnespy observeres [skal observasjonen rapporteres til Artsdatabanken](#) og det må settes i gang tiltak for å unngå videre spredning. Slike tiltak skal skje i henhold til [veileder gitt av Sjøfartsdirektoratet](#).

4.6 Samarbeid med lokalt fiskerlag

Dialog med lokalt fiskerlag/Norges sildesalgslag for å sikre at det ikke er låssatt fisk på tidspunktet for sprenging.

5 Kontroll- og overvåking

5.1 Plan for kontroll og overvåking

Det skal utarbeides en kontroll- og overvåkingsplan for tiltaket. Planen må ha tilstrekkelig omfang til å avdekke spredning av forurensning fra tiltaket, medregnet kontroll med spredning av partikler og plast. Kontroll- og overvåkingsplanen skal avdekke eventuelle negative påvirkninger på naturmiljøet

---

³ Jf. [Fremmedartslisa 2023](#) og forskrift om fremmede arter.

fra anleggsarbeidet.

Kontroll- og overvåkingsplanen skal sikre at vilkårene i tillatelsen oppfylles, og planen skal utarbeides i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veileder M-350/2015⁴. Måleutstyr, metoder, gjennomføring og analyser skal følge norsk standard.

6 Avfall

6.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det blir dannet avfall som følge av tiltakene. Særlig skal innhold av skadelige stoffer i avfallet avgrenses mest mulig. Stad kommune plikter å se til at all håndtering av avfall, under dette gjenvinning, blir utført i samsvar med gjeldende regler fastsatt i eller i henhold til forurensningsloven og avfallsforskriften.

Brukte partikkelsperrer skal leveres til lovlig mottak.

6.2 Håndtering av farlig avfall

Virksomheten skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett. Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal skje i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikre mot uvedkommende.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarerer.no.

6.3 Plast

Det skal gjøres tiltak for å avgrense tilførsel av plast til naturen. Det skal gjennomføres opprydding av plast og annet avfall underveis og i etterkant av tiltaket ved tiltaksområdet og nærliggende områder. Rutiner for dette skal foreligge skriftlig. Oppsamling av eventuelt avfall i sjøen skal loggføres. Rutiner for overvåking og oppsamling av avfall i sjøen skal inngå i overvåkingsplanen. Oppsamlet avfall skal leveres til lovlig avfallsmottak.

Miljødirektoratet sitt faktaark⁵ M-1085|2018 kan brukes som veileder.

7 Rapportering og dokumentasjon

7.1 Rapportering før oppstart

Beskrivelse av metode for avvanning av boreslam fra pelingen skal oversendes Statsforvalteren før oppstart

---

⁴ Håndtering av sedimenter. M-350/2015. Veileder fra Miljødirektoratet.

⁵ Problemer med plast i sjø ved utfylling av sprengstein i sjø. Miljødirektoratet M-1085/2018

7.2 Sluttrapport

Det skal sendes inn sluttrapport fra arbeid innen 12 uker etter at anleggsarbeidet er avsluttet. Rapporten skal oppsummere anleggsarbeidene, og skal inneholde:

- Beskrivelse av gjennomføring av tiltakene.
- Oversikt over uønskede hendelser, merknader og en beskrivelse av eventuelle avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre uheldig påvirkning på omgivelsene.
- Dokumentasjon av levering av eventuelt avfall.

8 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for Statsforvalteren eller andre som har styresmakt, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.